

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „НЕОФИТ РИЛСКИ” - ГАБРОВО

Утвърждавам:

МАЯ КОЛЕВА
ДИРЕКТОР
ОУ „НЕОФИТ РИЛСКИ“

ЕТИЧЕН КОДЕКС на училищната общност на ОУ „Неофит Рилски” - Габрово

ВЪВЕДЕНИЕ

Етичният кодекс на училищната общност представя стандартите за етично поведение на работещите с деца специалисти в сферата на образованието и регламентира етичните правила, които следва да се прилагат при изпълнение на служебните им задължения и в ситуация на конфликт на интереси. Установява общи норми на поведение.

ГЛАВА I

ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл.1 (1) Етичните правила в този кодекс са приложени за работещите в ОУ „Неофит Рилски”, съобразно ЗПУО и се отнасят до:

- Отношенията между учители и ученици;
- Учители и помощен персонал;
- Учителите;
- Работещите в училището;
- Родители и ученици;
- Права и задължения на учителя, определени с ЗПУО и Етичен кодекс за работа с деца.

(2) Работещите с деца педагогически специалисти изпълняват своите функции, като се ръководят от основните човешки ценности и принципи:

- т. 1. Детството е изключително важен период от живота на човека.
- т. 2. Семейството е най-естествената среда за развитието на детето.
- т. 3. Всяко дете притежава неповторима уникалност и стойност.
- т. 4. На всяко дете е гарантирано правото на:
  - 4.1 свобода на изразяване на мнение;
  - 4.2 свобода на мисълта, съвестта и религията;
  - 4.3 формиране на собствени възгледи в право да ги изразява свободно;
- т. 5. Всяко дете има право на закрила срещу нарушаващите неговото достойнство методи на възпитание, физическо, психическо или друго насилие или форми на

въздействие.

т. 6. Всяко дете има право на закрила за нормалното му физическо, умствено, нравствено и социално развитие.

т. 7. Всяко дете и всяко семейство заслужават да бъдат подпомогнати да развият пълния си потенциал.

т. 8. Във всички случаи следва да се защитават по най-добър начин интересите на детето.

т. 9. За всяко дете, попаднало в риск, възниква спешна необходимост от специална закрила за извеждането му от рисковата ситуация.

т.10. Децата с изявени дарби се ползват от мерките за специална закрила.

т.11. Работещите с деца трябва да притежават определени личностни, морални и социални качества.

ГЛАВА II

ЦЕЛИ НА КОДЕКСА

Чл .2. Етичният кодекс има за цел да:

(1) Определи етичните стандарти за всеки работещ в училището, родители и ученици ;

(2) Развива култура и професионални ценности, основани на принципите на хуманност, законност, демократичност и зачитане правата на човека;

(3) Подпомогне приобщаването на учители, ученици, родители и служители към процеса на изграждане на обща европейска култура;

(4) Повиши общественото доверие към учителите и спомогне за утвърждаване на доброто име на училището като предпочитано от учениците и родителите от гр. Габрово.

ГЛАВА III

ПОВЕДЕНИЕ И ОБЛИК НА УЧИТЕЛЯ В ОБЩЕСТВОТО.

Чл. 3. Учителят изпълнява служебните си задължения при спазване на Конституцията, ЗПУО, КТ и нормативните актове на МОН.

Чл. 4. Учителят изпълнява своите задължения в интерес на учениците.

Чл. 5. Учителят дава личен пример с поведението си.

Чл. 6. При изпълнение на професионалните си задължения учителят осъществява дейността си с подкрепата на родителите, Отдел “Закрила на детето”, Дирекция “Социално подпомагане”.

Чл. 7. Учителите сътрудничат с неправителствени организации и представители на обществеността, като запазват професионална независимост.

Чл. 8. Учителят/служителят спазва стриктно своите задължения, определени в Правилника за дейността на училището и Правилника за вътрешния трудов ред, като носи отговорност за своите действия и бездействия.

Чл. 9. Учителят/служителят не злоупотребява с правомощията си.

Чл. 10. Учителят поддържа външен вид, който не уронва престижа на училището.

Чл. 11. Учителят не трябва да употребява алкохол и упойващи вещества на работното си място, които влияят при изпълнение на задълженията му.

Чл. 12. Основното задължение на учителя е да осигури качествено знание и

възможност за пълна изява и развитие на потенциала у всеки ученик.

Чл. 13. Задължение на учителя е да бъде добронамерен, да проявява безпристрастност, индивидуален подход и уважение към учениците и да създава условия на състезателност между тях.

Чл. 14. Задължение на учителя е да въвежда модерните форми на обучение, да съблюдава новите тенденции на съвременното знание и да повишава своята квалификация.

Чл. 15. Задължение на учителя е да поддържа постоянен контакт с членовете на училищната общност на основата на пълна информираност.

Чл. 16. Всички задължения на учителя са свързани с основното му право да изисква подобаващо уважение и признание за своя труд.

Чл. 17. Учителят способства за формирането на достойни личности и граждани на обществото.

Чл. 18. Чрез обучение и морално възпитание учителят подготвя учениците за бъдещата им активност в гражданското общество.

ГЛАВА IV

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ УЧЕНИЦИТЕ

Чл. 19. Педагогическата практика да се основава на съвременните знания за детското развитие и познаването на индивидуалните особености на всяко дете.

Чл. 20. Да се разбира и уважава уникалността на всяко дете.

Чл. 21. Да се има предвид специфичната уязвимост на всяко дете.

Чл. 22. Да се създава безопасна и здравословна среда, която стимулира социалното, емоционалното и физическото развитие на детето.

Чл. 23. Да се подкрепя правото на детето на свободно изразяване на мнение по всички въпроси от негов интерес.

Чл. 24. Да се работи винаги в най-добрия интерес на детето.

Чл. 25. Да се осигуряват на децата с увреждания равни възможности за достъп до адекватни грижи и образование.

Чл. 26. /1/ Да не се участва в практики, които не зачитат достойнството на детето или са опасни и вредни за физическото и емоционалното му здраве и развитие.

/2/ При използването на различните социални мрежи и средства за комуникация, чатове и подобни, между служителите на училището, учениците и родителите, служителят се задължава да има за цел само осигуряването на обучението, възпитанието и социализацията на учениците, като не допуска навлизането в теми, извън тях, които представляват нежелано и недопустимо от закона и морала навлизане в личната сфера на учениците и родителите или ги подлагат на дискриминация по ЗЗД.

/3/ В случай, че служителят е обект на действия от страна на учениците и родителите, представляващи навлизане в неговата лична сфера в случаите на предходната точка, той незабавно уведомява Директора на училището, а в случай, че действията са извършени от ученици, уведомява и техните родители.

/4/ При работа по т.2 от този член служителят няма право да използва да използва език на омразата или изрази, думи, изображения и клипове, които са несъвместими с добрите нрави и засягат честта, достойнството и личната сфера на другите участници в комуникацията.

/5/ В случай, че някое от лицата намира, че са увредени интересите му, засегнато е неговото добро име и репутацията му или е дискриминирано, има право да защити правата си по съдебен ред или чрез другите способности, предвидени в закона.

Чл. 27. Да не се участва в практики, които дискриминират по някакъв начин децата на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, способности или на базата на статуса, поведението или убежденията на родителите.

Чл. 28. Много добре да се познават и спазват законите и процедурите, защитаващи детето от насилие. Да се познават симптомите на насилие над дете – физическо, сексуално, вербално, емоционално малтретиране или занемаряване.

Чл. 29. При съмнение за малтретиране веднага да се уведомяват органите за закрила на детето и се проследява дали са предприети необходимите мерки.

Чл. 30. Когато друго лице изкаже подозрения за малтретиране на дете, следва да му се окаже пълно съдействие за предприемане на подходящи действия за закрила на детето.

Чл. 31. Учителят/служителят не допуска дискриминация, основана на пол, раса, език, религия, убеждения, мнения, национален или социален произход.

ГЛАВА V

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ СЕМЕЙСТВОТО

Чл. 32. Наша първостепенна отговорност е подпомагане на семейството при отглеждането и възпитанието на децата.

Чл. 33. Зачитане на достойнството на всяко семейство и неговата култура, обичаи, език и убеждения.

Чл. 34. Уважаване на ценностите на семейството при отглеждането и възпитанието на децата и на правото му да взема решения за своите деца.

Чл. 35. Информирание на семейството за всички решения, отнасящи се до детето. Когато е възможно, родителите следва да се включват във вземането на такива решения.

Чл. 36. Зачитане на правото на семейството да бъде информирано за начина, по който се работи с детето.

Чл. 37. Информирание на родителите за изследователските проекти, включващи техните деца. Не се позволява и не се допуска участие в изследвания, които по някакъв начин могат да застрашат здравето, образованието, развитието или благополучието на детето.

Чл. 38. Да не се използват служебните отношения със семейството за лично облагодетелстване. Да не се влиза в отношения с членовете на семейството, които могат да навредят на ефективността на работата с детето.

Чл. 39. Осигуряване на конфиденциалност на информацията и зачитане на правото на семейството на личен живот с изключение на случаите на малтретиране и лоша грижа. Това не важи в случаите, когато има основания да се счита, че благополучието на детето е в риск.

Чл. 40. Ангажименти по разработването на правила за опазване на поверителността на информацията, които да бъдат достъпни и задължителни за целия персонал и семействата. Разкриването на поверителна информация за детето може да стане само с разрешение на семейството. Това не важи в случаите на малтретиране и лоша грижа.

Чл. 41. В случаите на конфликт между членовете на семейството да се работи открито, споделяйки наблюденията си за детето с цел всички включени страни да вземат информирано решение, като стриктно се въздържа от вземане на страна в конфликта.

ГЛАВА VI

ПОВЕДЕНИЕ, НЕДОПУСКАЩО ПРОЯВИ НА КОРУПЦИЯ

Чл. 42. Учителят/служителят не се възползва от правомощията си с цел лично облагодетелстване или друга користна цел.

Чл. 43. Когато станат известни факти и обстоятелства за възникнал конфликт на интереси, учителят/служителят уведомява директора за това.

Чл. 44. Учителят не допуска да бъде поставен във финансова и друга зависимост от отделни лица, които могат да влияят на обективното оценяване на ученика.

ГЛАВА VII

МОРАЛНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С КОЛЕГИТЕ

Чл. 45. Изграждане и поддържане на отношения на уважение, доверие, сътрудничество и колегиалност.

Чл. 46. Обмяна на информация и ресурси, които имат отношение към благополучието и закрилата на правата на детето.

Чл. 47. Работа за утвърждаване на собствения и на колегите си авторитет, въздържайки се от действия, които биха уронили престижа на професията, и проява на нетърпимост към подобни действия.

Чл. 48. Между членовете на училищната общност не се допускат никакви форми на дискриминация.

ГЛАВА VIII

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ОБЩЕСТВОТО

Чл. 49. Предоставяне на висококачествени програми и услуги. Няма да предлагаме услуги, за които не притежаваме компетентност, квалификация или ресурси и правоспособност.

Чл. 50. Да се работи за създаване на сигурна обществена среда, в която детето да получава адекватни здравни грижи, храна, подслон, възпитание и да живее без насилие.

Чл. 51. Да се работи за подобряване на сътрудничеството между организациите, както и за интердисциплинарното взаимодействие между професиите, които имат отношение към благополучието на децата и семейството.

Чл. 52. Да се оказва съдействие за повишаване на степента на разбиране на децата и техните нужди от обществото.

Чл. 53. Да се работи за популяризиране на правата на децата, както и за повишаване на чувствителността на обществото към нарушаването им.

Чл. 54. Да се работи в подкрепа на законите и политиките, които подпомагат благополучието на децата и семействата им и да се противопоставяме на тези, които го нарушават.

ГЛАВА IX

ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С ОРГАНИЗАЦИОННИТЕ СТРУКТУРИ ОБЩИНА, РУО И МОН

Чл. 55. (1) Служителите извършват своята дейност на най-високо ниво на компетентност в съответствие с професионалните критерии и поемат за решаване само такива задачи, за които са придобили необходимата квалификация.

(2) Служителят извършва административното обслужване законосъобразно, своевременно, точно, добросъвестно и безпристрастно.

(3) Служителят отговаря на поставените въпроси съобразно функциите, които изпълнява. При необходимост той пренасочва въпросите към друг свой колега, притежаващ съответната компетентност

ГЛАВА X

СЛУЖЕБНА ИНФОРМАЦИЯ

Чл. 56. Обработването на лични данни се осъществява съобразно международните принципи за защита на данните и вътрешното законодателство.

Чл. 57. Служебната информация не може да бъде използвана за користна цел и не може да се разгласява пред трети лица, освен по предвидения от закона ред.

Чл. 58. Учителят спазва нормативните изисквания за достъп до информация, като съблюдава правилата за защита на класифицираната информация.

Чл. 59. Не се вписват неверни данни в документи издавани, съхранявани или изисквани за нуждите на МОН.

ГЛАВА XI

ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕДЕНИЕ

Чл. 60. Служителят не трябва да иска, приема или разпределя подаръци, дарения, хонорари, услуги или други облаги за себе си или семейството си, за близки или колеги, които могат да доведат до пристрастност или да окажат влияние върху изпълнението на служебните му задължения, преценката или функциите му, или да бъдат възнаграждение за това.

Чл. 61. Служителят не трябва да позволява да бъде поставян или да изглежда поставен в положение на зависимост от когото и да било. Той също не трябва да извършва работата си по начин, допускащ влияние от друг.

Чл. 62. Служителят опазва повереното му имущество с грижата на добър стопанин и не допуска използването му за лични цели. Информира своевременно директора при загубата или повредата му.

Чл. 63. Служителят в изпълнение на заеманата длъжност трябва да осигури ефективно, компетентно и икономично използване на собствеността, средствата, услугите и финансовите източници, които са му поверени. Те не трябва да бъдат използвани за лични цели или да бъдат предоставяни на трети лица, освен ако е изрично предвидено.

Чл. 64. Служителят трябва да извършва необходимите действия за защита на сигурността и поверителността на информацията, за която е отговорен или му е известна. Използва документите в училището единствено по повод изпълнение на служебните си задължения, при строго спазване на правилата за защита на информацията.

Чл. 65. Бившият служител не трябва да използва или да разкрива поверителна информация, получена от него по време на службата му, освен ако законно е упълномощен да го направи

Чл. 66. Бившите служители трябва да се въздържат от коментари или действия, които биха причинили загуба на доверие в образователната система, училищната общност или който и да е служител в системата.

ГЛАВА XII

КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

Чл. 66. Конфликт на интереси възниква тогава, когато служителят има личен интерес и той му влияе дотолкова, че пречи на безпристрастното и обективно вземане на решения или изпълнение на служебните задължения.

(1) Служителят може да извършва образователни услуги на ученици, които се обучават или ще полагат изпит в училището, в което преподава, след като декларира своята дейност пред директора.

(2) Служителят не може да използва служебното си положение за лично и на семейството си облагодетелстване, давайки платени уроци по принуда.

(3) Служителят трябва да избягва всякакви ситуации, които могат да доведат до конфликт на интереси. При появяването на такъв конфликт той е длъжен да информира веднага ръководителя си.

(4) Служителят не трябва да допуска възможност друг служител да го постави в реален или предполагаем конфликт на интереси.

(5) В случай на вече възникнал конфликт на интереси и само съобразно с нарежданията на ръководителя му служителят може да се оттегли от служебните си задължения, които са причина за възникването на конфликта.

ГЛАВА XIII

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ НА УЧЕНИЦИТЕ

Чл. 67. Училищната общност е като семейство, в което всички членове се отнасят помежду си с уважение.

Чл. 68. (1) Личната отговорност на ученика означава:

1. Да се стреми да повишава непрекъснато знанията си;
2. Да не отсъства безпричинно от учебни занятия;
3. Да не решава конфликтите в училище с агресия;
4. Да спазва ПДУ;
5. Да търси съдействие от училищната общност и родителите при необходимост;
6. Да уважава различните мнения;
7. Да оказва помощ на нуждаещите се;
8. Да изисква информация по всички интересувачи го въпроси, свързани с обучението и възпитанието.

Чл. 69. Право на ученика е да бъде зачитано мнението му и да бъде уважавано достойнството му.

Чл. 70. Право на ученика е и да участва в ученически общности и групи по интереси.

Чл. 71. Основна грижа на ученика е личното му развитие и успех, който се гарантира от благоприятния климат на сигурност в училище. Затова ученикът трябва да се стреми към добронамерени и приятелски отношения със съучениците си.

Чл. 72. Основните правила за приятелски отношения между учениците са:

- (1) Да не употребяват нецензурни изрази;
- (2) Да не сплетничат един за друг;
- (3) Да не си подсказват;
- (4) Да ценят личното достойнство на съученици, учители, служители, родители, граждани.

ГЛАВА XIV

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ НА РОДИТЕЛИТЕ

Чл. 73. Родителите помагат според възможностите си за трайно утвърждаване авторитета на училището.

Чл. 74. Основни задължения на родителя /настойника/ са:

- (1) Да проявява постоянни грижи за доброто образование и възпитание на своето дете;
- (2) Да следи и насърчава неговите успехи;
- (3) Да го съветва и осигурява всички възможности за творческото му развитие;
- (4) Да съдейства за самостоятелното критично мислене на детето;
- (5) Да се съобразява с индивидуалните потребности и желания на детето.

Чл. 75. Семейството трябва да дава пример за разбирателство и добри отношения.

- (1) Задължение на родителя /настойника/ е да се интересува от мнението на учителите и да се съобразява с тях.
- (2) Родителят трябва да упражнява контрол и да налага своя авторитет без насилие като зачита детето и спазва основните му права.
- (3) Родителят възпитава детето чрез личния си пример в дух на уважение, толерантност, инициативност и свободолюбие.
- (4) Родителят трябва да се стреми да решава конфликтите между поколенията спокойно и в контакт с всички членове на училищната общност.
- (5) Родителят подготвя детето за живота и има една основна морална задача – да създава ценности и да ги предава на следващите поколения.

ГЛАВА XV

КОМИСИЯ ПО ЕТИКА

Чл. 76. (1) За спазването на Етичния кодекс и разрешаване на възникнали с приложението му казуси към училищната общност се създава Комисия по етика.

(2) Членовете се избират от Педагогическия съвет за срок от три години.

(3) Комисията се избира в срок до един месец след утвърждаването на Етичния кодекс от Педагогическия съвет.

Чл. 77. (1) Комисията по етика:

1. Разглежда сигнали, свързани със спазването на този кодекс;
2. Дава задължителни тълкувания на Етичния кодекс.

(2) Комисията по етика приема Правилник за дейността си, който се утвърждава на заседание на Педагогическия съвет.

Чл. 78. Всеки заинтересован член на училищната общност има право да внесе сигнал в Комисията по етика.

Чл. 79. (1) Комисията по етика разглежда постъпилите сигнали и се произнася с мотивирано становище най-късно в едномесечен срок от постъпването им.

(2) При установено неспазване на този кодекс Комисията налага санкция.

(3) Непроизнасянето в срок се смята за мълчалив отказ за налагане на санкция.

Чл. 80. Комисията по етика е длъжна веднъж годишно да отчита дейността си пред Педагогическия съвет на училището.

Чл. 81. При неспазване на нормите на поведение в настоящия кодекс учителите и служителите носят дисциплинарна отговорност съгласно Кодекса на труда, а учениците съгласно ЗПУО и ПДУ.

Чл. 82. При постъпване на работа в училището завеждащ административна служба е длъжен да запознае срещу подпис новопостъпилите служители с разпоредбите на настоящия кодекс, а класният ръководител новопостъпилите ученици и техните родители.

ГЛАВА XVI

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1.. Правилата на поведение, съдържащи се в този Етичен кодекс, са неизменна част от ежедневната дейност на работещите в училището, учениците и родителите..

§ 2. Спазването на етичните правила за поведение е гаранция за законност на действията и защита от неоснователни обвинения.

§ 3. Чрез спазване на правилата на поведение, заложи в Етичния кодекс на училищната общност и приети от всеки на училищната общност се допринася за изграждането и утвърждаването на положителен образ на ОУ „Неофит Рилски”, гр. Габрово.

§ 4. Настоящият кодекс е отворен документ, подлежащ на непрекъснато развитие и обогатяване.

§ 5 Настоящият Етичния кодекс на училищната общност е приет на ПС с Протокол № **07 /10.09.2020** г. и с него са запознати всички членове на училищната общност.

**ВЪТРЕШНИ ПРАВИЛА
ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, УСТАНОВЯВАНЕ И ДОКЛАДВАНЕ НА НАРУШЕНИЯТА
И ЗА ПРЕДПРИЕМАНЕ НА ПОСЛЕДВАЩИ МЕРКИ ПРИ ПРИЛАГАНЕ НА
ЕТИЧНИЯ КОДЕКС**

1. Настоящите вътрешни правила уреждат реда и начините за наблюдение, установяване и докладване на нарушенията и за предприемане на последващи мерки при прилагането на Етичния кодекс за поведението на учителите, служителите и работниците в училищната общност. Под „нарушения на Етичния кодекс“ по смисъла на тези правила се разбират следните групи прояви в тяхното поведение:
  - неспазване на действащото законодателство;
  - неспазване на вътрешноучилищните документи;
  - действия и/или бездействия, водещи до разрушаване на доверието към училището;
  - грубо отношение към учениците, родителите, колегите и външни лица; проявено неуважение, незачитане на правата и достойнството на личността и допускане на прояви на дискриминация поради етнически, религиозни и други причини;
  - прояви на накръняване на авторитета на други учители, служители и работници и на престижа на учебното заведение, допуснати във и извън училището;
  - прояви на недобросъвестно и некомпетентно изпълнение на възложените функции и накръняване на интересите на други лица.
2. Наблюдението и докладването на посочените в т. 2 нарушения да се извършват по две направления:
  - вътрешно докладване – от педагогическия и непедagogическия персонал;
  - външно докладване – от родители, граждани, представители на институции и фирми.
3. Сигналите за нарушенията се приемат в училището и се регистрират във входящия дневник – регистър.
4. Регистрираните сигнали се разглеждат от Комисията по етика в училището, назначена със заповед на директора.
5. Комисията е в състав от представители на:
  - ръководството: Татяна Петрова – зам.-директор по УД;
  - педагогическия персонал: Елена Назърва – учител;
  - непедagogическия персонал: Павлина Рачева – домакин.
6. Комисията се председателства от Татяна Петрова – зам.-директор по УД.
7. Всички постъпили сигнали се разглеждат от комисията на нейни заседания, за което се води протокол.
8. Комисията не е длъжна да разглежда анонимни сигнали.
10. Членовете на комисията вземат решения с явно гласуване и обикновено мнозинство 50% + 1.
11. Председателят свиква първо заседание за разглеждане на постъпилите сигнал в седемдневен срок от постъпването му.
12. При необходимост от допълнителни данни и доказателства се извършва проверка и се провежда разговор със свидетели на нарушението.
13. При невъзможност случаят да се изясни на едно заседание, се насрочва последващо такова в седемдневен срок след първото.
14. При установяване на нарушения на етичните правила, представляващи и дисциплинарни нарушения, преписката се докладва и на директора за взети

дисциплинарни мерки по Кодекса на труда.

15. За предприетите мерки и наложени наказания се уведомяват председателят на комисията по етика и лицето, подало сигнала.

16. При първоначално постъпване на работа всеки учител, служител и работник се запознава с Етичния кодекс и настоящите Вътрешни правила.